

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 346/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť A. T., B., zastúpenej advokátom JUDr. M. G., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 118/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. T. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. marca 2010 doručená sťažnosť A. T. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom

Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 118/2008.

2. Podľa názoru sťažovateľky krajský súd porušil uvedené práva tým, že o jej odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 19 C 129/04 z 28. septembra 2005 rozhodol bez nariadenia pojednávania. Sťažovateľka vyjadrila názor, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, ktorú predpokladala a čomu prispôsobila svoj postup v konaní. Postupom krajského súdu bolo sťažovateľke znemožnené, okrem predložených listinných dôkazov, preukázať dôvodnosť podaného odvolania na pojednávaní aj inými dôkaznými prostriedkami.

3. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiadala vysloviť, že jej práva zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 dohovoru boli postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 118/2008 porušené. Zároveň sťažovateľka požiadala o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 100 000 € a priznané náhrady trov konania.

II.

4. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických a právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

5. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, IV. ÚS 136/05).

7. Podstatu argumentácie sťažovateľky predstavuje jej nesúhlas s postupom krajského súdu pri rozhodovaní o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu. Pochybenie v ústavnoprávnom zmysle malo nastať tým, že krajský súd ako súd odvolací rozhodol

o odvolaní sťažovateľky bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Sťažovateľka poukázala na skutočnosť, že takýto postup podľa § 214 ods. 2 OSP bol možný až na základe novelizácie OSP zákonom č. 384/2008 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 384/2008 Z. z.“) s účinnosťou od 15. októbra 2008. Ustanovenie § 214 ods. 2 OSP v podstate určuje ako základnú formu konania o odvolaní proti rozhodnutiu vo veci samej, konanie bez nariadenia pojednávania. Sťažovateľka zdôraznila, že žalobu podala na okresnom súde 7. mája 2004, okresný súd rozhodol rozsudkom z 28. septembra 2005, teda pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 384/2008 Z. z. Podľa názoru sťažovateľky mal preto krajský súd pri rozhodovaní o odvolaní postupovať podľa právnej úpravy OSP ako relevantného právneho predpisu v znení platnom v čase podania žaloby, prípadne v čase podania odvolania (9. decembra 2005). Sťažovateľka zároveň uviedla, že v dôsledku postupu odvolacieho súdu, ktorý rozhodol o jej odvolaní bez nariadenia pojednávania, jej bolo znemožnené preukázať dôvodnosť podaného odvolania, okrem predložených listinných dôkazov aj výsluchom svedkov, resp. súdnych znalcov. Na záver sťažovateľka vyjadrila svoj názor takto: *„Použitím zákona so spätnou účinnosťou a postupom v rozpore s O. s. p. a ústavou bola sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.“*

Na základe toho podľa sťažovateľky došlo zo strany krajského súdu, ako súdu odvolacieho k porušeniu *„... základných ľudských práv a slobôd sťažovateľa a to konkrétne:*

a) *čl. 46 ods. 1 Ústavy SR*

b) *čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd*

a to v spojení s porušením čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 144 ods. 1, čl. 152 ods. 4 Ústavy SR.“

8. Podľa názoru ústavného súdu treba podanú sťažnosť považovať za zjavne neopodstatnenú v celom rozsahu.

Podľa § 214 ods. 1 OSP (v znení účinnom od 15. októbra 2008) na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak

- a) je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie,
- b) súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania,
- c) to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Podľa § 214 ods. 2 OSP (v znení účinnom od 15. októbra 2008) v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 214 ods. 2 OSP (v znení účinnom do 14. októbra 2008) pojednávanie netreba nariaďovať, ak

- a) sa odmieta odvolanie podľa § 218;
- b) sa zastavuje alebo prerušuje konanie;
- c) odvolanie smeruje proti uzneseniu;
- d) ide o rozhodnutie o spôsobilosti na právne úkony, o vyslovení prípustnosti prevzatia alebo držania v ústave zdravotníckej starostlivosti alebo o vyhlásení za mŕtveho;
- e) sa zrušuje rozhodnutie podľa § 221 ods. 1;
- f) odvolanie sa týka len trov konania, príslušenstva pohľadávky alebo jej zročnosti alebo predbežnej vykonateľnosti rozsudku;
- g) odvolanie smeruje proti rozsudku, ktorý rozhodol len o výžive maloletého dieťaťa.

Podľa § 372p ods. 1 OSP (v znení účinnom od 15. októbra 2008) na konania začaté pred 15. októbrom 2008 sa použijú predpisy účinné od 15. októbra 2008, ak nie je ďalej ustanovené inak.

9. Novelizácia Občianskeho súdneho poriadku vykonaná zákonom č. 384/2008 Z. z. s účinnosťou od 15. októbra 2008 krajskému súdu umožnila rozhodnúť vo veci sťažovateľky aj bez nariadenia pojednávania, ak dospel k záveru, že vo veci nie je daný žiaden z dôvodov, ktorý ukladá povinnosť odvolaciemu súdu nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie [§ 214 ods. 2 v spojení s § 214 ods. 1 písm. a), b) a c) a § 372p ods. 1 OSP]. V prípade sťažovateľky išlo najmä o posúdenie, či treba zopakovať alebo doplniť dokazovanie [§ 214 ods. 1 písm. a) OSP], čoho sa sťažovateľka predovšetkým dovoľáva. Túto podmienku bol však oprávnený krajský súd posúdiť autonómne, t. j. bez

ohľadu na názor účastníkov konania, podľa konkrétnych okolností prípadu. Keďže sa krajský súd plne stotožnil s rozhodnutím okresného súdu, ktorý podľa jeho názoru riadne zistil skutkový stav, dospel potom k názoru, že vo veci už nie je nutné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a ani nie sú dané ostatné dôvody na nariadenie pojednávania. Krajský súd preto rozhodol o odvolaní sťažovateľky bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 OSP v znení od 15. októbra 2008. Navyše krajskému súdu takýto postup pri prejednaní odvolania ukladal § 372p ods. 1 OSP upravujúci prechodné ustanovenie k úpravám OSP účinným od 15. októbra 2008. Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre uvádza, že postup a rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97).

Aj napriek tomu, že sťažovateľka podala žalobu na okresnom súde 7. mája 2004 a odvolanie proti rozsudku okresného súdu podala 9. decembra 2005, teda odvolacie konanie bolo začaté pred nadobudnutím účinnosti novely OSP, krajský súd postupoval v súlade s platnou právnou úpravou vrátane § 214 ods. 2 OSP v znení od 15. októbra 2008. Takýto postup krajského súdu je navyše v súlade so stanoviskom občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 19. apríla 2010 pod sp. zn. Cpj 7/2010 k zjednoteniu výkladu § 372p ods. 1 OSP, podľa ktorého sa ustanovenie § 214 OSP v znení účinnom od 15. októbra 2008 použije aj na odvolacie konania, ktoré začali podaním odvolania pred 15. októbrom 2008. Z obsahu odôvodnenia rozsudku krajského súdu možno tiež usúdiť, že ani prípadné pojednávanie by už neprinieslo pre rozhodnutie podstatné a súdu skôr neznáme skutočnosti. Rozsudok krajského súdu nemožno považovať ani za arbitrárny pretože je náležite odôvodnený, pričom krajský súd zdôraznil skutočnosti, ktoré považoval za rozhodujúce pre rozhodnutie vo veci samej. Ústavný súd preto považuje postup krajského súdu za plne legitímny a vylučujúci možné porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom sťažovateľky, ktorá je v danom prípade zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom. Tvrdenia uvádzané v texte sťažnosti, t. j. mimo petitu,

o porušení ďalších ustanovení ústavy v spojitosti s namietaným porušením čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy) je v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť argumentácie sťažovateľky (m. m. III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07). Navyše, čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 144 ods. 1 ústavy neobsahujú konkrétnu garanciu základného práva alebo slobody, nemajú charakter základného práva a preto nie sú priamo aplikovateľné na individuálny prípad. Ustanovenie čl. 152 ods. 4 ústavy má povahu generálneho príkazu adresovaného všetkým subjektom, ktoré pri svojej činnosti interpretujú a aplikujú pramene práva. Z uvedeného je však zrejmé, že ústavný súd nezistil v postupe krajského súdu porušenie základných práv sťažovateľky.

11. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v celom rozsahu ako zjavne neopodstatnenú. Pretože došlo k odmietnutiu sťažnosti v celom rozsahu, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľky (primerané finančné zadosťučinenie, náhrada trov konania), keďže tie sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2010